

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno med tedni in prazniki.
Cenarati: do 30 petič vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserti
petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopolne stroške in dodatno frankovanje.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1.50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani		po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	...
6 mesecev	...	120—	120—	180—	...
3 mesecev	...	60—	60—	90—	...
1 mesec	...	20—	20—	30—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Nove ideje — stare metode.

(K predavanju vseučiliškega profesorja dr. J. Vidmarja.)

Nobena doba v zgodovini človeštva še ni bila tako bogata na novih idejah in v nobeni se ljudje niso tako krčevito oprijemali starih metod, kakor v povojni, ki nosi zasluženo ime »doba splošne krize na vseh poljih državnega življenja«. Našemu pokolenju je naprtila usoda težko breme s tem, da ga je postavila med dva mlinska kamna, v goristične odločine borbe dveh štadijev človeškega razvoja in mu poverila nič manj težko nalogo, da tvori most, preko katerega naj bi vodili naravni zakon medsebojnega razmerja človeštvo iz sedanjega mrtvila, iz vrenja in razkaranja, izražene v različnih zmedah, blodnjah in nenormalnih pojavih, v novo fazo miru, reda in blagostanja. V tem kaosu blodi naša generacija, kakor da je izgubila glavo in tava od ekstreme k ekstremu. Tako v politiki, kakor tudi v gospodarskem in prosvetnem življenju vidimo na eni strani potencirano voljo in težnjo za novimi poti in cilji, na drugi pa popolno nezmožnost ustvariti nekaj pozitivnega, trajno dobrega, neko materijalno ali duhovno vrednoto, s katero bi bil položen temelj za nadaljnjo sanacijo nezdruženosti razmer.

Težko je ugotoviti, kje tiči vzrok, da se neprestano sučemo na isti mrtvi točki, ne da bi mogli kreniti naprej, da si žrtvujemo misli o okrevanju in napredku dostikrat vso energijo in dobro voljo. Krivi so različni socialni in moralni faktori, osobito pa ena okolnost, ki jo pri nas v premočju uvažujemo. Stojimo na pragu cele vrste dogodkov, ki korak za korakom spreminjajo ves sedanjostni družabni red in mesto da se za to spremembo že sedaj pripravljamo, da gremo z duhom časa in skušamo uglasiti temu novemu življenju pot, smo se ustavili, ostrmeli in čakamo, praktično docela pasivni in indiferentni, kdaj nas katastrofa prisili, da se zganeemo in zavemo. Ker pa vsaj instinktivno čutimo, da se godi in pripravljamo okrog nas nekaj izrednega, je čisto naravno, da skušamo to doumeti in da se pojavljajo v našem intelektualnem življenju nagibi, ki nas nujno silijo k razmišljanju in iskanju izhoda iz te mučne negotovosti.

Merilo za dogodke v zunanjem svetu najdemo v človeški notranjosti. Vsak sumek, vsak večji pokret v življenju ene, ga razreda ali naroda najde odmev v duševnosti drugega. Pri tem pa opazimo na prvi pogled dokaj čuden pojav. Dočim lahko s mirnim srcem ugotovimo, da zlasti evropski narodi preživljajo resno duhovno revolucionarno gibanje, da so teoretično že prestopili usod-

no mejo med staro in novo dobo, veljajo pri njih v praksi še vedno stare metode. Koliko mislecev bi lahko našli, ki teoretično že obojujajo današnji materializem in stoji na stališču, da je treba človeško družbo preurediti tako, da ne bo več globoke vrzeli med nižjimi, srednjimi in višjimi sloji in da bo vsakemu omogočeno človeku primerno življenje, toda praktično pogosto sami nasprotujejo temu naziranju in ovirajo njega realizacijo. Novih idej, novih načrtov in smernic za zboljšanje sedanjih razmer imamo na vsakem koraku v izobilju, praktičnih rezultatov pa ne vidimo, ker živimo po starih metodah in navadi, ki ji prislovica ne pravi zaman železna srajca. Če bi vsako novo misel, ki jo sprožimo bodisi na politični in gospodarskem ali na prosvetnem in socialnem polju, — v kolikor je seveda dobra in vporabljiva — takoj tudi realizirali, bi bile že davno zacementirane vse rane, ki danes tako razjedajo naš državni in narodni organizem. Tako pa smo v posesti bogatega arhiva narazličnejših idej in načrtov, ki jih najdemo v znanstvenih razpravah, predavanjih in dnevnem tisku, ne da bi to bogastvo izkoristili in uveljavili v praktičnem življenju. In to je eden glavnih vzrokov, da nam vsi naporji nič ne pomagajo.

V svojem predavanju na tukajšnji ljudski visoki šoli se je dotaknil vsušč. prof. J. Vidmar problema, ki mu ne moremo odreči eminentne važnosti. Govoril je o nevarnosti, ki preti našemu narodu radi stalnega naraščanja intelektualnega proletariata. Ni to prvič in tudi ne zadnjič, da čujemo iz ust znanstvenika resen inženirski, naj se zganemo in preprečimo, sicer neizogibno katastrofo. Duševnih delavcev je vedno več, dela vedno manj, ponudba narašča, povpraševanje pada in tako se bližamo trenutku, ko bo nastal na trgu popoln zastoj, ko ne bo več delodajalcev, temveč samo delojemalci brez zaslužka. Profesor Vidmar je izčrpano pojasnil postanek duševnega proletariata in vse čimtelje, ki so povzročili skrajno neugodno razmere, v katerih živijo sodobna inteligenca. Med temi čimtelji zavzemajo odlično mesto naše šole, ki avtomatično producirajo duševni proletarijat, ne da bi ga usposobile za praktično življenje. Omenil je tudi sredstva za sanacijo teh razmer in sicer v prvi vrsti etični prepovedi naroda in reorganizacijo celokupnega šolstva.

Glavni vzrok, da so razmere, v katerih živimo, skrajno gnile ni seveda niti šola, niti družba kot taka, nego sistem, po katerem je ta družba ureje-

na. Tu je treba začeti z radikalno sanacijo, kajti kakor ni mogoče zgraditi nove hiše, če poderemo staro in sezidamo samo novo steno, tako tudi družbe ne bomo ozdravili, dokler bo gnil njen temelj. Toda vse plemenite ideje in lepe besede nam ne pomagajo, dokler ostanejo samo na papirju in dokler se bomo tako krčevito oprijemali starih metod. Pri drugih narodih vidimo več smisla in razumevanja za tako važne stvari. Nemčija je že pred leti realizirala važne pridobitve takozvane psihotehnike,

moderne znanosti, ki pomeni upravljanje predmetnega slučaja prvi praktični korak k okrevanju. Njenemu vzgledu je sledila Češkoslovaška, v Ameriki je udejstvovanje te vede že nekaj vsakdanjega, pri nas pa še vedno spimo in merodajni krogi menda niti pojma nimajo kaj je psihotehnika. In tako je povsod. Kamorkoli se ozremo, vidimo isto žalostno sliko. Veliki v teoretiziranju in besedah, majhni v dejanjih in gluhi za nasvete, ki bi nam lahko mnogo koristili, če bi jih poslušali.

Oficijelna otvoritev trgovinske konference.

Prva formalna seja. — Obseg gospodarskih in trgovinskih pogajanj.

— Beograd, 15. februarja. (Izv.) V dvorani zunanjega ministrstva je bila večer ob 17. dopoldne otvorjena prva oficijelna seja delegacij, ki imate razpravljati in zaključiti trgovinsko pogodbo z Italijo. Naša delegacija s predsednikom generalnim direktorjem carine v pok. Kukičem na čelu je bila polnoštevilna skupno z vsemi strokovniki ministrstva financ, ministrstva pravde ter ministrstva trgovine in industrije. Italijanska delegacija ni bila polnoštevilna zbrana, odsoten je bil predsednik g. Luciolli.

V imenu še vedno bolnega zunanjega ministra dr. Ninčiča je otvoril prvo oficijelno seja, ki je bila povsem formalnega značaja. Namestnik ministra trgovine in industrije, prometni minister dr. Kojič izjavljajo:

»V zastopstvu bolnega ministra dr. Ninčiča imam čast govoriti prvo seja naše konference, ki ima nalogo izvršiti važno delo. Konferenca ima ustvariti in zgraditi trajno podlago, na kateri se naj razvija gospodarske in trgovinske zveze med našo kraljevino in kraljevino Italijo. Ta naloga ni lahka, upanje pa je, da jo bomo uspešno izvršili. Če se na obeh straneh pokaže volja k popuščanju in če bo prevladovalo prepričanje, da gre tu za skupne človeštva interese. V prepričanju, da bodo naše razprave uspešne in koristne za obe državi, odpiram prvo seja gospodarske konference.«

Italijanski delegat Belli, načelnik ministrstva trgovine in industrije, se je zahvalil za ministrske besede kot zastopnik predsednika italijanske delegacije. Na njegov predlog je bil izvoljen za predsednika konference generalni direktor carine g. Kukič. G. Belli je izrazil v svojem govoru iskreno željo, da bo konferenca imela pozitivne uspehe ter je pozdravil ministrskega predsed-

nika Pašiča, zunanjega ministra Ninčiča in g. Mussolinija kot ustvaritelja iskrenega prijateljstva med kraljevino SHS in Italijo.

Na predlog predsednika g. Kukiča je bila odposlana g. Mussoliniju pozdravna brzojavka.

Radi važnosti problema in obilice materijala, ki ga ima konferenca rešiti s trgovinsko pogodbo, so se sestavile tri sekcije:

I. Sekcija za posvetovanje o pravi trgovinski pogodbi,

II. gospodarska in finančna sekcija ima rešiti razna gospodarska, finančna in tudi konzularna vprašanja.

III. železniška sekcija ima urediti vprašanje medsebojnega železniškega prometa.

Poleg tega ima konferenca reševati tudi še nekatera obstoječa sporna vprašanja, ki se tičejo bivše avstro-ogrške monarhije. Kot strokovnjak v teh vprašanjih je pozvan na konferenco dr. Janko Hacin. Ta konferenca ima urediti tudi vprašanje izplačila medsebojnih tirjatev in dolgov privatnikov.

Prva meritorna seja je radi odsotnosti članov italijanske delegacije šele določena za ponedeljek ob 16. popoldne.

— Beograd, 15. febr. (Izv.) Na trgovinski konferenci se ima skleniti med našo kraljevino in Italijo posebno konvencijo o tečajih in valutah radi izplačila privatnih tirjatev oz. dolgovi ki izvirajo še iz časov bivše avstro-ogrške monarhije. Kot jugoslovanski strokovnjak, ki je najbolje informiran o tem vprašanju je pozvan podpredsednik beogradske podružnice Prve hrv. štedionice g. dr. Janko Hacin. Člana italijanske delegacije marchese Biondi in Belli sta se večeraj vpisala v dvorno knjižnico.

DOVOLITEV MORATORIJA NEMČIJ.

— London, 14. febr. (Izv.) Berlinski dopisnik »Daily Mail« reproducira vsebino poročila strokovnjakov, ki ga je sestavil predsednik strokovnjakega odbora Davos. Odbor predlaga: 1.) Dovolitev moratorija Nemčiji v zadevi izplačila reparacij. 2.) prepustitev civilne uprave v ruhrskem ozemlju Nemčiji in 3.) razveljavljenje carinskih prohibitivnih odredb med zasedenim in nezasedenim ozemljem. Odbor ne predlaga izpraznitve zasedenega ruhrskega ozemlja od strani Francije in Belgije.

Macdonaldov kabinet v krizi!

Konflikt delavske stranke z liberalno.

— London, 14. febr. (Izv.) Londonski tisk zelo obširno poroča o akutni politični krizi, v katero je prišla Macdonaldova vlada v takozvanem Poplar-vprašanju. V Poplaru, londonskem predmestju so lokalne upravne oblasti izplačale višje nego zakonito določene zneske kot podporo brezposelnim. Izplačilo teh zneskov je vlada kljub nezakonskosti kot opravičeno priznala. Ramsay Macdonald je radi tega sklical kabinetno seja, da se posvetuje o položaju. Političnejši delavski organi »Daily Herald« izjavlja, da je v tem vprašanju delavska stranka odločna in se zanaša na svoj uspeh, nasprotno pa liberalni »Daily Telegraph« konstatira, da je ta najnovejši sklep vlado napravil brutalen konec kombinaciji o prijateljskem sodelovanju delavske stranke z liberalno. List ta dogodek pozdravlja. Delavska stranka zagovarja stališče, da morajo brezposelnim izplačane podpore vedno biti primerne življenjskim potrebščinam, prizna pa tudi, da je bila višina tega zneska v Poplarju prekoračena. Liberalci obojujajo postopanje poplarskih lokalnih oblasti, ker preti nevarnost, da nastane v upravi popolna anarhija, če bodo lokalne oblasti delele po svoji samovolji. Liberalci so v tem vprašanju podpirani od konservativcev in je mogoče, da pride do vprašanje od padca Macdonaldovega kabineta.

— London 14. febr. (Izv.) Zdravstveno stanje Ramsay Macdonalda je dalo zadnje dneve povod za vznemirjenje. Diplomatični urad ministrskega predsedstva in pa vodstvo zunanjega ministrstva je zanj pretežno breme. Macdonaldovi živci so napeti in občuti utrujenost.

Konferenca o pomorski razorožitvi v Rimu.

— Rim, 14. dec. (Izv.) Danes ob 16. popoldne je bila na slovesen način otvorjena od Društva narodov sklicana konferenca, ki ima razpravljati vprašanje pomorske razorožitve. Svoje delegate so poslale te države: Belgija, Brazilija, Španija, Anglija, Francija, Japan, Češkoslovaška in Uruguay; svoje tehnične strokovnjake pa: Argentina, Chile, Danska, Grška, Norveška, Nizozemska in sovjetska Rusija. Konferenci je prisostvovalo 20 delegatov in 40 tehničnih strokovnjakov. Društvo narodov je na konferenco odposlalo 30 svojih funkcionarjev. Razprave bodo trajale več tednov. Seja konference so tamne. Potek razprave in tudi končni konferenčni sklepi ne bodo objavljeni v tisku, ker mora te sklepe popreje potrditi in odobriti Društvo narodov.

PAPEŽEVA BOLEZEN.

— Rim, 14. febr. (Izv.) Papež Pij XI. je večeraj sprejemal posete in delil avdienco. Uradno demantirajo vesti o indispoziciji papeževi. Zjutraj, popoldne in zvečer se je kljub dežju sprejel v vatikanskih vrtovih.

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

XXIV. POGlavJE

Nepričakovan dogodilaj.

Župan je hotel vpreči svoje konje, da bi hitreje prispeli na določeno kraj. Polnočna ura je že zdavnaj odbila. Asbjörn Krag pa je bil mnenja, da bi bilo bolje iti peš, da bi s tem ne vzbudili pozornosti. Odpravili so se torej peš na pot.

Bila je mrzla noč začetkom oktobra. Mrz ni bil hud, vendar pa je zemlja že jela zmrzovati. Na cesti so ležali visoki kupi rumenega listja. Noč je bila zelo temna. Župan je stopal spredaj in ker je poznal kraj bolje kakor svoj žep, so se hitro bližali svojemu cilju.

Ko so hodili pol ure, se je župan ustavil in izjavil:

»Če se ne modim, smo že v bližini.«
Ozrl se je.

»Od tu mora voditi steza skozi gozd,« je priporočil.

Krag je prižgal svojo žepno svetilko, ki je močno in daleč naokrog razsvetlila temni gozdni obrobek.

Med drevesi je bila tu vidna odprtina in tam je bilo izhodišče gozdne steze.
Župan je krenil na to stezo, ostala dva pa sta mu sledila.

»Kakšna hiša je to, kjer stanuje neznanec?« je vprašal Krag.

»Slišal sem opetovano,« je župan smeje se dejal, »da so jo imenovali vilo. To je precej pretirano. Je to mala hišica, ki je svoje dni, ko je kralj prihajal semkaj na lov, služila za stanovanje gozdnemu čuvaju. Kolikor mi je znano, je v hiši samo ena soba in mala kuhinja.«

Nekoliko trenutkov kasneje se je župan zopet ustavil.

»Ako gremo v tej smeri naprej,« je izjavil, »pridemo naravnost k hiši.«

»Dobro, potem pojdimo naprej.«

Prodrali so skozi gozd, ki je bil vedno gostejši. Steza je bila slaba, komaj vidna, iz česar je bilo sklepati, da že dolgo ni nihče stanoval v hiši.

Prišli so tako na prostor v gozdu, ki je bil izsek in svetel. Občinski predstojnik bi bil skoraj padel čez malo žično ograjo, ki je bila tu nameščena. Zaklel je. Asbjörn Krag ga je opominjal, naj bo tihi. Sicer pa se je zdelo županu vseeno, ako zbudi zasledovanca ali ne. Zanašal se je edino na svojo moč.

Prekoračili so ograjo in stopili na staro njivo,

kjer je bil nasajen krompir in kjer se jim je uvela krompirjeva rastlina mokro ovijala okrog nog.

Končno so dospeli do hiše. Tipali so ob steni in tako prišli k vratom. Pri tem so delali takšen trušč, da se je Krag čudil, kako da se še ni vzbudil stanovalcev v hiši in se pojavil na vratih.

Ko so stali pred vratmi, je Krag pozval poročnika, naj pripravi svoj samokres.

Krag sam je revolver že držal v roki.

Župan je potkal na vrata, toda od znotraj ni bilo nobenega odgovora.

Z ramami se je uprl ob vrata, vrata so zahreščala ter se z ropotom odprla na stežaj.

Vsi trije so jedro vstopili v hišo. Asbjörn Krag je svetil s svojo svetilko.

V sobi ni bilo žive duše.

Vsi trije so se pogledali in Asbjörn je jezno zmajal z glavo. Ali se jim je morlec v resnici izmuznil? Župan je odprl vrata, ki so bila doslej samopriprta.

»Tu je kuhinja,« je dejal.

Stopili so v kuhinjo. Tudi tu ni bilo nikogar.

»Mož je, kakor se zdi, popihal,« je zaklical Krag. »Bili smo preglasni.«

»Morda se je samo skril,« je pripomnil župan.

»K hiši spada tudi še majhna klet.«

Na tleh je našel vrata in jih odprl. Klet je bila majhna in nizka. Krag je s svetilko posvetil vanjo.

in lahko je bilo pregledati vso klet. Tudi tu ni bilo nikogar.

Računati so morali z dejstvom, da je mož utekel. Istočasno pa so bile stvari v sobi razmeščene tako, da je detektiv prišel do zaključka, da stanovalcev vsekakor ni imel namena za vedno zapustiti svoje hiše. Krag je začel z največjim zanimanjem preiskovati pohištvo.

Iz vsega je bilo razvidno, da je sedanji stanovalci vzel hišo v najem s pohištvom vred in da je bila hiša preje že dlje časa prazna. Redko pohištvo je bilo nameščeno tako, da je soba vendarle nudila nekaj udobnosti. Soba je imela samo eno okno. Tik pred oknom je bila miza, enostavna, štirinogata lesena miza. Preko mize je bil pogrnjen star vezan prt s fronzami, na mizi pa je ležalo pisalno orodje z mapo in nekaj knjig. Poleg je stala svetilka. Krag je odprl pisalno mapo in videl, da so bile na koščku papirja napisane črke, ki jih ni poznal. Najbrže so bile ruske.

Krag si je ogledal tudi knjige. Bile so to nove knjige, napisane v francoskem jeziku. Na knjigah je bil pečat nekega knjigotrca v Malmöju. Samo nekatere so bile že prečitane, ostale so bile še nerazrezane. Krag je z zanimanjem čital naslove posamičnih knjig. Napisali so jih najboljši francoski književniki. Morlec je bil očitno zelo izobražen mož.

RATIFIKACIJA SPORAZUMA O REKI.

— Beograd, 15. februarja. (Izv.) Splošno se računa, da pride na dnevni red za soboto ob 9. dopoldne določene skupščinske seje ratifikacija sporazuma o Reki. V političnih krogih potrjujejo verzijo, da je vlada sklenila podaljšati rok za ratifikacijo in o tem obvestila Rim. Ratifikacija najbrže pride na dnevni red šele v ponedeljek 18. t. m. Kakor zatrjujejo, se nemški poslanci ne udeležijo ratifikacijske razprave v skupščini, ker smatrajo, da ni nemški narod v naši kraljevini interesiran na reškem vprašanju.

REŠKA POKRAJINA.

— Voŕsko, 13. febr. (Izv.) Vsi na-šeŕniki Liburnije so imeli zborovanje, na katerem so sklenili naprositi vlado, da se Liburnija priklapi Reki in se stvo-ri tako reška pokrajina. Pokrajini bi pri-padel ves del Istre, ki gravitira k Reki, to je od Novigrada in Bistrice pa do Re-ke. Tudi na Reki je razpoloženje za to. Protesti v Puli se v Rimu najbrže ne bodo opotevali. Reška pokrajina je skoro gotova.

EKSPOZE POLJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

— Varšava, 14. februarja (Izv.) Polj-ski zunanji minister grof Zamojski je imel na seji komisije za zunanje zadeve v na-rodni skupščini daljši zunanje-politični eks-pozé v katerem je očrtal stališče Poljske nasproti vsem sosednim državam. Mini-ster je med drugim izjavil, da bo prizna-je do lute sovjetske vlade od strani An-glije in Italije privedlo Rusijo do boljši-odnosov z zapadnimi evropskimi drža-vami, s čemer bo okrepljena politika sve-tovega mira. Novolimenovani poljski po-slaniki, ki odhajajo tje dni v Moskvo, je pre-jel točna navodila, na podlagi katerih ima nastopati napram sovjetski vladi.

Druga zanimiva točka ministrovega ekspozéja je izjava o stališču Poljske na-pram Nemčiji. Javno mnenje v Nemčiji ne daje dovolj garancij za splošni svetovni mir in družbeno varnost, vendar je Nem-čija na potu k splošnemu miru. Radi tega je treba vzdržati in okrepiti vse stike polj-ske države z onimi državami, ki odločno zahtevajo ohranitev stanja ustvarjenega po mirovni pogodbi. S tega vidika mo-ra Poljska iskreno pozdravljati češkoslo-vaško-francosko zavezniško pogodbo.

PRIZNANJE RUSIJE OD STRANI ČEŠKOSLOVASKE.

— Rim, 14. febr. (Izv.) Berlinski do-pisnik »Tribune« je imel tje dni daljši raz-govor s češkoslovaškim poslanikom v Ber-linu Vlastimilom Tusarjem o priznanju de-lute sovjetske vlade od strani Češkoslo-vaske. Poslanik je lakonično izjavil na to vprašanje: »Tako je to Rusijo že priznal Anglija in Italija! Na nadaljno vprašanje dopisnika, če namerava Češkoslovaška počakati na priznanje sovjetrov od strani Francije, je poslanik odgovoril: »Ako tudi Francija Rusije ne prizna, mi hočemo to storiti!«

Končno je poslanik pripomnil, da najbr-že koncem februarja poseti g. Mussolinija v Rimu zunanji minister dr. Beneš in to-tako po ratifikaciji zvezne pogodbe s Francijo.

IZVOLITEV PREDSEDNIKA PRAŠKEGA SENATA.

DEMONSTRACIJE NEMCEV PROTI WILSONU.

— Praha, 14. febr. (Izv.) Na današnji seji je senat izvolil mesto odstopivšega predsednika Praška s 80 glasovi večinskih strank za senatnega predsednika senatorja in načelnika kluba agrarnih senatorjev Ven-ela Donata, bivšega državnozbornskega poslanca v dunajskem parlamentu.

— Praha, 14. febr. (Izv.) Senat je dan-es popoldne imel kratko sejo, na kateri je izvolil novega predsednika. Socijaldemo-kraatični podpredsednik dr. Soukup je imel kratek spomen-govor na čast Wilsonu. — Nemški senatorji so se v znak demon-stracije proti Wilsonu in njegovi politiki od-stranili za časa dr. Soukupovega govora, katerega je zbornica stoji poslušala ter se poklonili Wilsonu. Nemški senatorji so po končanem slavlju zopet vstopili v zbornico ter se udeležili volitev predsednika. Odda-nih je bilo 130 glasov. Agrarni senator Do-nat je dobil 80 glasov ter je izvoljen za predsednika. Donat je izvolitev sprejel.

ODSTRANITEV ORSEDNEGA STANJA V NEMČIJI.

— Berlin, 14. febr. (Izv.) S 1. marcem preneha obsešno stanje proglašeno nad vso Nemčijo.

— Berlin, 14. febr. (Wolff) Šef armad-nega vodstva general von Seekt je včeraj poslal na državnega predsednika pismo, v katerem predlaga, da se naj izjemno sta-nje tako odstrani, da se bo lahko nada-jevala sanacija državnega in gospodar-skega življenja brez izjemnih odredb. Dr-žavni predsednik je v svojem govoru odob-riil naziranje generala ter mu naznanil, da namerava sporazumno z državnim kance-larjem s 1. marcem razveljaviti naredbe o izjemnem stanju. Istočasno je državni predsednik generalu von Seektu in celo-kupni državni brambili izrekel zahvalo dr-žave za vzdrževanje javnega reda in za izvršeno veliko delo, ki ga je napravil do-movini.

Šentjakobska maškarada

» 16. februarja »
» v Narodnem domu »

Politične vesti.

— Sam Radić napoveduje spre-membo politične taktike! V najnovej-ši številki svojega glasila »Sloboden dom« priobčuje Stjepan Radić članek, ki ga zaključuje takole: »Hrvatsko na-rodno zastopstvo ima že preko tri leta svojo posebno taktiko in politiko v skla-du z voljo hrvatskega naroda in hrvat-skih političnih in narodnih interesov. Pred strašnimi posledicami Pašičeve in Nmičeve izdaje Reke Italijanom in pred strahotami korupcije in tiranije ra-dikalne vlade se je hrvatsko narodno zastopstvo odločilo v glavnih točki spremeniti svojo taktiko, zaustaviti Pašičevo izdajo in korupcijo t. j. str-moglaviti radikalno vlado, pomagati pri sestavi poštene volitvene vlade, po-spešiti volitve že to spomlad in po teh volitvah na temelju njihovega izida t. j. na temelju narodne volje skleniti iskren, trajen in pravičen sporazum z na-rodno srbskim. In v tem trenutku vsta-je Ljuba Jovanović v obrambo izdaje Re-ke in korupcije in zavira sestavo po-štene volitvene vlade, izvedbo svobod-nih volitev in poštenega hrvatsko-srb-skega sporazuma in to vse na ta na-čin, da kot predsednik narodne skup-ščine gazi poslovniki in vsako ustavo-nost. Na to je samo en odgovor: Opo-zicijski blok mora strmoglaviti naj-brže Ljuba Jovanovića, potem pa Pa-šiča.« — Sam Stjepan Radić napove-duje spremembo dosedanje svoje tak-tike parlamentarne abstinenca ter svo-je sodelovanje v parlamentu. Za zu-nanjni povod za to spremembo v svoji politiki navaia Radić sporazum glede Reke. Kdor je pazno zasledoval poli-tične dogodke, ki so se dogajali v na-ši domovini preteklo leto, ve, da je to samo izgovor. Tudi brez reškega vpra-šanja bi radičevci bili prisiljeni spre-meniti svojo politiko. Spoznali so nač vsi in z njimi končno tudi Stjepan Ra-dić sam, da z abstinenčno politiko ni mogoče doseči nobenih uspehov. Na-sprotno, zgodilo bi se celo lahko, da bi Radić ostal, ako bi nadaljeval in in-finitum svojo dosedanje politiko, ob koncu koncev pastir brez ovac. Zato sedaj njegova preorientacija. In Reka naj služi sedaj kot dobrodošla ute-mejitelj za njo. O reškem sporazumu ima prihodnji teden sklepati parlament. Ra-dovedni smo, ako se izpolni Radičeva grožnja, da hoče z ozirom na »strašne posledice izdaje Reke Italijanom« v resnici preprečiti ratifikacijo reškega sporazuma. Potem se morajo radičev-ci vsekarer že prihodnji teden pojaviti v narodni skupščini. Bomo videli! Za-enkrat smo še neumni Tomaži!

— Pašić - Mussolinijev sporazum glede italijanske okupacije Hrvatske! Radičev »Slobodni dom« priobčuje senzacijo, da sta Pašić in Mussolini v Rimu sklenila tajni dogovor proti Hr-vatski, v katerem se je Mussolini za-vezal, da zasede Italija v slučaju am-pulacije Hrvatske mnogo večji del Hr-vatske in Slovenije, kakor je to dolo-čeno v londonskem paktu. Temu Pašić-Mussolinijevemu dogovoru so se pri-družili baje tudi Madžari. — Takšne tartarske vesti, katerih neresničnost se lahko spozna že na prvi pogled, ši-ri Radičev list, ve pa, da so njegovi čitatelji sami backi, katerim lahko na-veze tudi največje neslanosti in bu-dalosti.

— Ministrski predsednik ozdravel. Po poročilu beogradskih listov je vče-raj ob 10. dopoldne ministrski pre-dsednik Nikola Pašić privrkal po svojem povratku iz Italije prišel v predsed-stvo ministrskega sveta ter v svojem kabinetu reševal do 13. popoldne razne tekoče zadeve. Ni nikogar hotel spre-jeti. Kakor zatrjujejo v parlamentarnih krogih, je g. Pašić zapustil stanovanje in prevzel vodstvo poslov iz tega vz-roka, da pospeši ratifikacijo reških konvencij in da tudi zunanega mi-nistra prisili, da pride v svoj urad. V po-nedeljek pridejo reške konvencije pred narodno skupščino.

— Kaj pravi »Beograd«. Izšla je prva številka novega srbskega nacio-nalnega lista »Beograd«. V uvodniku, posvečenem Mali antanti, list z za-dovoljstvom ugotavlja oslabilitev vpliva Prage na Malo antanto, izraženo med drugim v neuspehu, ki ga je imel dr. Beneš s svojo akcijo za priznanje so-vjetske Rusije. Srbija je odločno od-klonila ta korak. Drugi članek »Kaos se ruši«, je posvečen krizi parlamen-tarizma in demokracije. »Zvračati vse na parlamentarizem«, piše med drugim »Beograd«, pomeni izogibati se bistve-nega vzroka. Demokracija je dosegla v parlamentarizmu svoj vrhunec in če je za nič parlamentarizem, je zanič tudi njegov izvor — demokracija. »Go-vo-reč o krizi demokracije v Rusiji, Italiji, Španiji, Nemčiji in celo v Franciji in Angliji ter o splošni težnji Evrope za krepko, edino oblastjo, kakršna mora biti samo monarhija, nadaljuje list: »De-mokracija je povsod vlada neodgovor-nosti, zabitosti in brez vsakega upa-da. Demokracija se je pojavila pri zapad-nih narodih kot znak zgodovinske utru-jenosti.« List smatra za svojo glavno nalogo, da pojasni narodo vso laž so-

dobnega demokratizma. Poleg politič-nega in informacijskega gradiva prina-ša »Beograd« dva romana: »Pogin bo-li-ševizma« P. Tutkovskega in »Kraljica Mirgo« A. Duma.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota 16. febr.: Bneški trgovec Red D. Nedelja 17. febr.: ob 4. pop.: Danes bomo tiči izven.

Nedelja 17. febr.: ob 8. zvečer: Tri maske. Smešne Precioze, Prijudni komisar. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8. zvečer.

Petek 15. febr.: Mignon. Red P. Sobota 16. febr.: Faust. Izven.

Nedelja 17. febr.: Madame Butterfly. Izv. ★ ★ ★

— Gostovanje zame Šefinske bo v dra-mi v petek dne 15. t. m. Gospa se pre-dstavi ljubljanskemu občinstvu v naslovni volgi ruske tragikomedije »Njue«.

— Drugo gostovanje zagrebškega baleta v naši operi. Da ustreže splošni želji ob-činstva, priredi uprava Narodnega gledališča v ne-deljo dne 17. t. m. ob pol 8. uri dramo in zadnje gostovanje zagrebškega baleta z Margaretto in Maks Promenom na čelu. Sno-red je nadvse zanimiv in po veliki večini sestavljen iz popolnoma novih točk. Sed-nji za ta baletni večer so v predporadi od danes naprej pri dnevni blazini in opnem gledališču. Natančnejši spored priobčimo jutri.

— Uvod v umevanju umetnosti. V soboto dne 16. tm. ob 6. zvečer se vrši osmo predavanje v zborniški dvorani uni-versze. Predava dr. Fr. Stekl, o enotnosti stila raznih umetnostnih panog.

Glasbeni vestnik.

— Opera »Mignon« z gospo Tinko We-sel-Pola kot gostom v volgi Filine se vrši v petek dne 15. febr. t. l. za abonma F. Pri tej predstavi poje vlogo Lotaria g. Beletto. V ostalih vlogah nastopijo ge. Sa-xova, Kocuvanova, Burja, Mohorič, Pugelj in Perko.

— Matneja Zvezde godbenikov. V ne-deljo dopoldne ob 11. vrši se v Unionski dvorani matneja Zvezde godbenikov za Slovenijo, na kateri izvaia simfonični or-kester prekrasne Dvořakove »Slovenske ples«. »Zvezde godbenikov« si je nadeja-nalo med drugim tudi, da propagira naj-širši plastem ljubljanskega prebivalstva orkestralno glasbo na matineah, h kate-ri je omogočen vsakomur vstop. Nedelj-ska matineja je po svojem naslovu nane-njena sker v prvi vrsti za mladino, ven-dar je pa vsak dobrodošel, ki hoče uživati nesmrtno Dvořakovo glasbo. »Slovenski ples« so tako karakteristični in uživalo po celem svetu tako veliki sloves, da bi bilo odveč govoriti o njihovi umetniški vred-nosti. Za to matineo se dobivajo spordi v Matični knjižnici po 5 Din in 250 Din. Z vsopredom se ima vstop v dvorano.

Književnost.

— »Popotnik«, pedagoški in znanstveni list, letnik XLV št. 1. Prejeli smo prvo šte-vilko novega letnika s sledečo vsebino: Jan Baukart, Časovna glosa k socialnemu vprašanju, M. Majstorovič, Vasa Pelegić, dr. F. Kos, Mendel E. Kukovčeva. Smernice za jezikovni pouk v smislu samopridobit-nosti. Razred prinaša številne ocene književ-ne, časopisni pregled, priporočljive peda-goško slovostvo ter zanimivo rubriko Toi-ono. Opozorjamo na temeljito študijo Bau-karta o socialnem vprašanju, ki povzema svoje misli v tem-le stavku: »Zame social-no vprašanje ni toliko gospodar ko vpraša-nje, namreč vprašanje, kako urediti in na-graditi produkcijo razdeljevati njene izdel-ke, odpraviti ali omejiti osebno lastnino in s tem kapitalizem — temveč v svoji naj-težjem delu je vprašanje ljudske vzgoje v novih in na skupnost usmerjenih načinih do-jemanja predstav, mišljenja, čustvovanja, hotenja in udeleževanja. — Ta vzgoja, ki bo vseprijatla širokim slojem moralo os-veščati, se bo morala ravnati po smernicah, t. j. zahtevah ki jih stavi njen smoter.« Priporočamo lepo številko.

— Slovenska Mišl izšla je prva šte-vilka Slovenske Mišli s sledečo vsebino: Fr. Onič: Poglavlje o slovenski kulturi. B. Stante: Vstajenje. Abditus: Geslo ali načelo, Demeter: Za pravo ureditev Ju-goslavije. Jaka Zigon: Kulture incivilizacije. Celoletna naročnina znaša 36 D, po-samne številke 3.50. Naslov uredništva in uprave je Ljubljana, Breg 12-II.

Skolstvo.

— Sokol I. priredi v soboto 16. t. m. ob 20. na Taboru debatni večer. Predava St. Baljč: o socializmu. Vabimo k obilni udeležbi vse naše prijatelje.

— Sokol VII. v nedeljo, dne 17. tm. gostuje v Sokolskem domu St. Jakobski gledališki oder z veseligrad »Male roke«. Začetek ob pol 20. — Zdravilo!

— Prosvetni odsek Sokola II v Ljub-ljani priredi dne 22. febr. točno ob 8.21. v dvorani »Kazine« zanimivo predavanje o »Umiku čez Albanijo L. 1915.« na kate-rega so vabljani člani in članice vseh ljub-ljanskih sokolskih društev ter sokolstvo-ski sodelavci občinstvo. Predaval bo dobro voljec brat Jost Jeras, ki se je umika sar-udeležil in ki bo podal sliko tragedije srbs-ke vojske in srbskega naroda na potu če-drivo Albanijo. — Bratje in sestre, ude-ležite se predavanja polnoštevno. Vstop-nine ni; prostovoljni prispevki za kritje stroškov se hvaležno sprejemajo.

Inž. Anto Ružič: Agrarske operacije in agrarna reforma.

Posledice dosedanje nedolčnosti. — Potreba jasnih smernic v agrarni po-litiki.

Ministrstvo, kolikor mi je znano, do-slej še ni dalo nobenega definitivnega odgovora J. S. U. na omenjeno pre-dstavko. Gotovo je, da najvišje oblastvo upa na skorajšnjo zakonitev tozadev-nih načrtov ter jim noče na noben na-čin preudicirati. Vendar sem slišal, da se je brzkone ravno na podlagi zgoraj omenjenega članka v »Slov. N.« v raz-nih merodajnih krogih bilo vsaj nekaj časa ustvarilo mišljenje, da »agrarna reforma materijelno brezdvomno spada v krog agrarskih operacij in da ni treba za enaka delokroga vzdrževati dvojne institucije«. Zdi se mi pa po nekaterih indicijah, da je to napačno stališče za-čelo prehajati tudi v prakso. Ravno vsled tega sem čutil nujno potrebo vr-niti se na ta predmet in po možnosti pravočasno opozoriti na kaos, ki bi mo-gel iz tega nastati.

Ne glede na to, da o tem doslej še nimamo ničesar drugega kot le de'oma omenjene — povsem splošne direktive, katere pa se morejo v prihodnjem za-konu izpeljati na veliko raznih načinov in torej tudi v postopanju po agrarskih operacijah nasprotujočem smislu, je za-enkrat neizogibno, da vsaka taka pre-urjena akcija mora vesti v navzkriž-je z obstoječimi zakoni oziroma z ob-stoječo zakonito javnopravno prakso. Težkoč, katere bi iz tega nastale, ne bi bilo mogoče rešiti drugače kot s kapitu-lacijo enega ali drugega oblastva in v vsakem slučaju v škodo avtoritete dr-žavnih oblastev spleh in pa v škodo pri vsem tem nedolžnega ljudstva.

Povsem drugo vprašanje je narav-nost tehnična in sicer strokovno — in pravnotehnična izvršitev ali boljše ureditev razmerja agrarnoreformnih inte-resov v momentu, ko bo enkrat načelo izpeljana prva in glavna etapa agrarne reforme: razlastitev tistega, kar prese-ga t. j. maksimum. Posebno velja to za poljedelska zemljišča, ker se gozdovi načelno ne bodo razdeljevali, temveč redno in fakultativno le kot gospodars-ke celote po potrebi ekspropriirali v korist države ali samoupravnih teles, ti-sto preskrbovanje z gozdnimi produkti pa bo, kakor vse splošne agende novega gozdnega zakona, poverjeno rednim upravnim oblastvom. Za te, v n-v-č p-udarjam, sekundarne postle, je us'roj in delokrog agrarskih oblastev kot n-lašč ustvarjen in ti posli se jim bodo brez nadaljnjih pomislekov mogli poveriti v izvršitev!

Zaenkrat pa je potrebno in pri-po-ročljivo, da se rešujejo le takšne ope-racije, katere predvidno z agrarno re-formo ne bodo imele nobene skupnosti, in sicer v izogib zelo verjetnega dvoj-nega dela in pa v izogib neljubih kom-plicacij, ki bi iz tega nastale. Za delo se gotovo ni treba skrbeti.

Zal da je širno polje najbolj perečih vprašanj gospodarske in agrarne politi-ke v naši ožji domovini še skoraj po-vsem neobdelano in neorientirano. Z osvobodjenjem znašli smo se pred po-vsem novimi razmerami in možnostmi in se jim doslej nismo umeli v potrebni meri prilagoditi. Nova doba zahteva od nas nujne pravilne in jasne narodno-gospodarske orientacije, že kot pred-pogoj oni prvi etapi agrarne reforme, torej bolj nujno kot kdaj, če se hočemo obvarovati škode v prihodnosti. Pri tem pa je treba treznih glav veliko bolj kot le vročega srca.

Glede k v a n t i t e t e v agrarni pro-dukciji smo v Sloveniji precej pri kraju, o tem ne sme biti dvoma: z Donavsko nižino ne zmoremo in ne bomo zmo-gli konkurence v cerealijah, z južno po-lovico kraljevine pa ne v živinoreji. Možna povzdiga k v a l i t e t e ali inten-zivnosti je naša bližnja, industrije in obrti, v prvi vrsti gozdarske, pa bližnja in daljna bodočnost in naravna naloga našega plemena.

Gospodarstvo.

— Pregled žitnega trga. Na svetov-nem tržišču je bila cena ponekod čvrsta. Prevozní tarifi iz Južne Amerike za Evro-po so bili povišani za 20%, kar je naravno delovalo na porast cen žitaric. Rusko žito se v zadnjem času mnogo izvaža preko Danziga v Nemčijo. V splošnem bo ta med-narodna konkurenca šele v poletju prišla do čvrstega izražanja. Na našem tržišču deluje konstantno naraščanje denarja ne-ugodno na porast cen žitaric. Posebno je bilo to opaziti pri pšenici, ki je bila pre-tekli teden že dosegla višino 350 Din, ter koncem tega tedna padla na 340. Isto je opaziti pri terminskih zaključkih v koruzi, ker je cena za maj znižana za več nego 10 para pri kg. V manjših količinah se je izvažala pšenica in koruza preko Subotice v Avstrijo in Češkoslovaško. V Italijo ni bilo nikakega izvoza. Za posamezne pri-delke so se gibale cene takole: P š e n i c a iz osiljskih mlinov se je nudila v začetku tedna po 600 Din pariteta Zagreb, toda je ta cena padla na 575 Din radi cenejših po-mudb s strani bačkih mlinov, ki so zahteva-li po 530—535 Din. postavno natovorna po-staja. Tendence je ostala mlačna. P š e -n i c i je cena v zadnjem tednu popustila na 335—340 Din, postavno natovorna po-staja v Bački. Koruza je večinoma ob-držala cene. Z bačkih postal se je nudila po 250—265, s sremskih po 235—270 proti kvaliteti. Dovož je bil velik. Sezona za ko-ruzo pa se prične v glavnem šele pričet-kom marca. V Zagrebu je notrala nova koruza 280—300 Din. O v e s se je v cen-i učvrstil in notira s slavonske postaje 260, paritetno Zagreb pa 290. Zaloge so že iz-črpane. Ječmen za varenje pive je bil večji del iskan za izvoz in se je plačeval postavno natovorna postaja do 300 Din. O t r o b i l n e prihajajo na tržišče, ker so zaloge mlinov razprodane in notralo v Zagrebu 190—200 Din v lutenih vrecih. — F i ž o l je ostal kot v preteklem tednu in se je v malih količinah nudil pisani po 550 do 600 Din; natovorne postaje, za belo blago pa 700 Din. Zagrebška produktna borza je bila kot običajno brez prometa, razen privatnega.

—g Novosadska blagovna borza 14. fe-bruarja. Na produktini borzi notirajo: R ž bačka 74-75 kg. 1 vag. 280. Ječmen bački 66 kg. 1 vag. 300; oves bački 3 vag. 250; koruza bačka, za februar, 5 vag. 245; ba-natska, 2 vag. 237.50; moka: »6« 1 vag. 322.50, otrobi 2 vag. 190. Tendence ne-stalna.

—g Dobave. Dobava ključavnic. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se vrši 22. febr. t. o. ofertalna licitacija glede dobave 500 komadov patentnih veli-kih ključavnic (žabek). — Dne 23. febr. se vrše odli ofertalne licitacije glede dobave 7300 komadov raznih volnenih mazalic, glede dobave 1400 m solinskega stekla, glede dobave večje količine brona v pa-licah in glede dobave signalnega stekla. Predmetni oglasi so v pisarni trgovske zbornice v Ljubljani interesantom na vpo-gled.

—g Dobava cigaretnega papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se vrši 18. febr. ofertalna licitacija za do-bavo 15.000 bobin cigaretnega papirja za izdelovanje luksuznih cigaret.

—g Dobava specialnih svetrov. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se vrši 19. februarja ponovna ofertalna li-citacija glede dobave zavojnih svetrov za razpornike.

—g Angleški industrijski sejm. Bri-tanski industrijski sejm se vrši od 28. aprila do 9. maja t. l. v Londonu. od 12. maja do 23. maja t. l. pa v Birminghamu. — Med-narodni sejm v Bruslju se vrši od 1. do 16. aprila t. l.

—g Vzorčni sejem v Baslu. VIII. švi-carski vzorčni sejem v Baslu se vrši le-tos od 17. do 27. maja. Podrobne podatke o semnju daje na zahtevo Švicarski kon-zulat v Zagrebu.

—g Izgledi pomladanskega veleselja v Pragi. Kakor doznavamo je uspeh praškega veleselja zaimčen. Letošnji vele-sejem utegne celo prekašati vse dosedanje. Za razstavo kovinske industrije, ki se na-haja v industrijski palači, se je poleg preko 250 stalnih, prihvalila še cela vrsta novih razstavljalcev. Ti novi razstavljalci so pr-vovrstne češkoslovaške tvrdke in zavze-majo prostor 1000 m². Vitkovske železar-ne imajo tudi tako razsežno ekspozicijo, kakor na zadnem jesenskem seimu. Lesna industrija zavzema dva paviliona s približ-no 2000 m² površine s krasnim pogledom na češkoslovaško pohištveno umetnost. Istočasno z velikim sejmom se vrši tudi ho-telski sejm, živilskih potrebščin, posebno likerjev vina itd. in hotelsko in restavracijsko opremo. Splošno se opraža, da pri-hodnji pomladanski velesjem privabi kup-ce iz vseh držav, posebno pa iz cele srednje in vzhodne Evrope.

Društvene vesti.

— Sentjakobska maškarada v soboto 16. febr. v gorenjih prostorih Narodnega doma bo ena najljubšejših prireditelj letoš-njega predstava, zato ne zamudite, da je ne bi obiskali. Vstopnina le 10 dinarjev. Kakor čujejo, bo poleg drugih krasnih mask izred-no originalna skupina igralcev Sentjakob-skega gled. odra.

— Ruski odbor v Ljubljani priredi v ne-deljo 17. t. m. na univerzi v balkonski dvo-rani ob pol 15. slavnostno predavanje o priliki 100-letnice rojstva znamenitega slovan-fila I. S. Aksakova. Predavala bosta: 1.) g. Mustafin »O življenju in delu Aksakova (ruski) in 2.) dr. Preobražensky: »Aks'kov in slovaška javnost« (slovenski). Vstop prost. Prostovoljni prispevki v ko-rist Ljubljanske ambulance Ruskega rde-čga križa se hvaležno sprejemajo.

Razne stvari.

• **Novo orožje.** Po poročilih Agence Furnier iz Pariza je neki francoski častnik iznašel novo strojno puško, ki radi majhne teže in svoje priročnosti predstavlja naravnost strahovito orožje.

• **Amerika sežda največje cerkev na svetu.** Skot v Maningu pri Newyorku je objavil subskripcijo, katere naj donese 15 milijonov dolarjev za zgradbo katedrale, posvečene Sv. Janezu. Novo svetišče bo največja cerkev na svetu in bo po svojih dimenzijah še enkrat večja od katedrale Sv. Pavla v Londonu.

• **Lokomotiva brez premoga.** Iz Rima poročajo, da se je tam pred dnevi vršila poskušna vožnja z lokomotivo, katero je gonil komprimiran zrak. Poskus je sijajno uspel in je predvsem interesantno, da se s tem znižajo stroški obratovanja za 70 odstotkov. Iznajdba izvira od inženjerja Zariattija.

• **Enajste židovske plemo.** Po izraelski sužnosti v Egiptu je svet izgubil sled dveh judovskih rodov. Enega je zopet odkril ameriški letalec, kapetan Frank Hurley. Že davno si je želel raziskati neznano deželo Papuazijo. Dobivši potrebnega denarja, je odšel z nekaterimi odločnimi, dobro oboroženimi tovariši in 2 aeroplani na Novo Gvinejo. Leteč nad deviškimi otrovami, je naletel na znatno plemo prvotincev ter nizko krožil nad pokrajino. Neznane pušice, ki so ga domačini smatrali za zlega duha, so iznenada obsule otrovane puščice. Ker pa mu niso nič prizadele, je mahoma postal božji poslanik in vse je popadelo pred njim na obličje.

Ker se mu je zdel trenutek prikladen, je Hurley pristal v siromašnem selu, kjer

za je živo zbolel v oči semitski tip kličče množice. Vaščani so se kazali skrajno prijazne »možu-piču-bogu«. Mnogo pravecev so žrtvovali njemu na čast: ulovili so precej svojih neprijateljev ter jih poklonili privodniku bodisi pečene, polite s kokosovim oljem in pretaknjene z istim sadežem, ali pa žive, vendar s polomljenimi rokami in nogami, da ne bi mogli uteči. Hurley je postal še bolj priljubljen, ko je podaril načelniku — ki je dosihdob kahal na razbeljenem kamenu — sijajno ponovo, narejeno iz starega vedra za esenco... Danes se je ekspedicija vrnila v New-York.

• **Kako je poslanec organiziral cigane.** Češkoslov. komunistovski poslanec Tausig je ustanovil, kakor poročajo »L. N.«, v Pušovi strokovno organizacijo ciganskih godcev. Pri volitvi blagajnika so »poštenki« cigani pošteno priznali, da ne more prevzeti blagajniških poslov noben izmed njih. »Z denarjem naš človek ne more manipulirati, ker b ga ukradele. Za blagajnika je bil izvoljen krojaški pomočnik žid Chaim Herschel, ki je blagajno upravljal tako pošteno, da so neki dan prišli cigani k Tausigu in robantili: »Tatu, huncveta, židovskega sleparja ste nam dali za blagajnika. Najslabši cigan bi ne bil tako delal z denarjem... Chaim jo je ubral z društvenim denarjem v Ameriko...«

• **Največja hiša na svetu.** V Newyorku so načrti za zgradbo največjega poslopja na svetu že izgotovljeni. Hiša bo glede višine in velikosti brezdvomno največja zgradba sveta. Novi nebotičnik bo imel nič manj nego 35 nadstropij. Temeljni prostor te zgradbe bo za 250.000 kvadratnih čevljev večji kot oni močnega Equitable-palace.

Stroški poslopja bodo znašali 18 do 20 milijonov dolarjev. Poslopje je zamišljeno kot trgovska in pisarniška hiša, ali kot tako najmodernejša vrsta. Z zidanim poslopjem se prične v prihodnjih tednih. Upajo, da bo še tekom tega leta izgotovljena.

• **S strupenim plinom** je bil usmrčen v državi Nevada, kakor poročajo angleški listi, te dni neki morilec. To je bil prvi eksperiment usmrtnice s strupenim plinom. Delinkventa so zvezali nea posteljo in so bo hermetično zaprli. Trije čuvaji so v stranski sobi hkratu pritisnili na tri petelne, med katerimi je bil eden zvezan s steklenico s strupenim plinom v tretjem prostoru. Tako izmed čuvajev nihče ne ve, kdo je izvršil pravzaprav smrtno obsodo. Obsojenec je bil hitro mrtev. Skrozi okno so videli, kako se je parkrat stresel, nato pa je obležal mrtev. Ta metoda usmrtnice je sedaj upeljana v navedeni državi.

• **Odkritje novega ljudstva.** Neka znanstvena ekspedicija, ki je v severozapadnem delu Sibirije proučevala tamnojšno floro, je našla na doslej nepoznano ljudsko plemo. To so v gozdih živeči. Samojedom podobni ljudje, ki govorijo Eskimovcem sličen jezik. Sami se nazivajo »Tianchoso-vo« kar znači gozdno ljudstvo.

• **Umor filmske dive** v Newyorku. Pred dnevi so našli znano newyorško filmsko divo Mib Lawson umorjeno, odnosno zadavljeno ležati v njenem stanovanju. Morilca sta bila dva tihotapca žganja, ki sta pod pretezo, da dobavljata igralki Wisky, vdrla v njeno stanovanje in jo zadavila. Nato sta oropala stanovanje in pobegnili. V zvezi s tem umorom je bil aretiran ravnatelj velebanke in tranzitne družbe Dahl.

• **Junaška snubitve.** V Tibetu se snubi na prav čuden način. Ko se je mladenič zagledal v devojko in ima trdno zaupanje, da ne bo odvrnjen, gre ter snubi. Ob početku svojega govora vzame snubač volneno krpico, namočeno v olju, jo užge in jo dene gorečo na golo roko. Počasi gori ta čudni stenj, provzroča globoko opekline in velike bolečine. Toda snubač ostane miren, mirno

zasnubi in izvoljenka opazuje junaštvo svojega snubača, ki vkljub mukopolni bolečini kaže vesel in srečen obraz, kakor dokaz velike ljubezni. Ona misli, da je ni stvari na svetu, ki bi bila njenemu snubaču pretežka žrtev, da si ž njo pridobi njeno ljubezen. Ko stenj zgori na roki, izreče izvoljenka svoj »da« in kmalu nato je svatba.

Dr. Dralle's Malattine
glicerinov in medeni sok brez
tolščobe.

Čudovitega učinka proti pordečeli, krhki in razpokani koži. — Fino parfumirano.

Milo Malattine. Puder Malattine.
Dobiva se povsod.

Glavna zaloga za preprodajalce ISIS D. D., oddelek
Juri Dralle, Zagreb, Palmotičeva ulica broj 66.

Katarina Premrou roj. Konjedic
vdova

po kratki bolezni, previdna s svetotajstvi za umiranje, mirno preminila v 74. letu starosti. Pogreb predrage pokojnice se vrši v soboto, dne 16. t. m. ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti, Cigaltova ulica 1, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1924.

Svetoslav in Luiza Premrou,
sin in sinaha.
Vlado, Darinka, Branko, Bogdan,
vnuki.

Marija Mezgolets
roj. Božovsky
trgovca vdova

danes ob 6. jutraj preminula. Pogreb se vrši v soboto ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Gosposka ulica 4.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1924.

Žalujoči otroci:
Leon, Emil, Adelaida.

Kupim lep grad
z urejenim parkom, brez zemljišča. — Cenjene ponudbe na
Oto Munder, Zagreb, Jurkovičeva ulica 12.

Pisemski papir
priporoča
Narodna knjigarna.
Prostorne
sobe

dve do tri primerne za pisarno, v pritličju ali prvem nadstropju na prometnem kraju v sredini mesta iščem za takoj. Najemnika ne igra vloge. Ponudbe pod šifro »L. marec« na upravo Slovenskega Naroda.

DAMA se najhitreje moderno in okusno počee z uporabo

lasnega obročka
13555

Vedno velika izbira vplet (kif). Priporočam se za vsa lasna dela, kakor tudi za barvanje sivih las z »L. Oreal Hené«, tudi v modnih barvah.

M. PODKRAJSEK,
frizer za dame in gospode,
Sv. Petra cesta 32

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, ki so našega ljubljenega soproga, očeta in strica, gospoda

Matka pl. Starmann Podgrajsky
grajščaka in bivšega polkovnika v pokoju

na njegovi poti k večnemu počitku v tako obilnem številu spremili, izrekamo našo srčno hvalo.

V Opatiji, dne 12. februarja 1924.

Margherita pl. Starmann, soproga. — Dr. Jožko pl. Starmann, sin. — Zora pl. Starmann, hči.

MALI OGLASI

Službe
Učenka
za trgovino v Sp. Šiški — se takoj sprejme. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1178

Računarica,
spretna, večja tudi knjigovodstva, z najboljšim sprječevalom, išče mesta v kakšni pisarni pri kakšnem koli podjetju. — Ponudbe pod »Marliiva 1184« na upravo »Slov. Narod«. 1159

Potrebujemo dve spretni šivilji
za ženske slavnike. ena bi bila po možnosti ob enem štafiterka, ki bi imela stalen posel. Nastop takoj. — Pismene ponudbe na: Jovanović, Split, Ban Jelačićeva ulica 9. 1159

Stanovanja
Dve sobi,
ev. eno, elegantno meblirani in čisti — išče v lepem delu mesta mlajši zakonski par brez otrok za takoj ali s 1. marcem, samo pri boljši rodbini. Event. s provizorno pol ali celo penzijo Najemnika postanska stvar. — Ponudbe pod »Dr. Juris 1213« na upravo »Slov. Narod«. 1208

Cepljene trte,
vkoreninjene divjake, sadna drevesa — prodaja po nizki ceni Alojzij Grabar, posestnik in trtnar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj. — Za pojasnila prosim znanke. 1208

Apno!
Imam več vagonov živga nečistega apna za takoj, tri vagonce po nižji ceni: več po dogovoru. — Natančneje se poizve: Poštni predal 7, Kamnik, Jugoslavija. 1198

Gramofon
s 35 ploščami prodam za 1500 dinarjev. Naslov pove uprava »Slovenskega Narod«. 1210

Nova salonska garnitura
brez blaga, moderna, se prodaja. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.«. 1197

Bencin-motor,
(amerikanski) na vozu, popolnoma dobro ohranjen, s kompletno krožno žago, napredaj. Po leg tega še ena kompletna krožna žaga. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1209

Pozor! Pozor!
Radi preselivte se prodaja ali da v našem specijalni dobro vpleteni krojaški salon, in to v najlepšem in najmodernejšem kraju v Trbovljah. Lokal je najpripravljen tudi za vsako drugo trgovsko podjetje. Reflektantu se na željo odstopi takoj stanovanje, velik vrt in drugi gospodarski posredi. — Le resni reflektanti naj se zgledajo: no pri posrednici Alojziji Lesiak, Trbovlje I št. 252 (noleg lekarne). 1188

Prodaj
Knjig
T-železo
za stekleno streho, 6 kosov madov po 6 m dolgi in železna okna 5 x 3 m, event. s steklom, kupim. Ponudbe pod »Salon/1207« na upravo »Slov. Nar.«.

Šolali
Skladišče in pisarna
v sredini mesta, blizu Južnega kolodvora, se odda. — Skladišče je primerno za trgovino z močali za kak drug finišni predmet, razen netilnih ali smrdljivih stvari. — Ponudbe pod »Lepa prilika/1196« na upravo »Slov. Narod«. 1206

Prodaj hišo
s sadnim vrtom in njivo blizu kolodvora. — Kastelec, gostilna, Novo mesto. 1216

Prodaj posestvo
(hišo s obstoječo gostilno, njive, travniki, gozd) pri Celju ob glavni cesti, Tremovje 2 — radi selitve. Cena 110.000 Din. 1206

Hiša v Kranju,
z gostilniško koncesijo, obstoječa iz sedmih sob s pritlikinami, gospodarskim poslopjem in vrtom — takoj napredaj. Poleg hiše je tri orale prvovrstnih njiv. Plačilni pogoji zelo ugodni. — Ponudbe do 26. februarja na: Rudolf Rakovec, trgovec, Kranj. 1204

Dobro idoče malo podjetje
(strojno pletenje) — na prometnem kraju sredi mesta in z lokalom, se prodaja. — Resni reflektanti naj se oglašijo pod »Podjetje Din 125.000 1172« na upravo »Slov. Narod«. 938

Razno
Pletenine
vseh vrst in predtiskarija ročnih del, najmodernejši vzorci. Cene nizke. — L. Turk, Pred Skofijo 1. I. nadstropje (v prejšnjem poslojpu Kreditne banke). 938

Trapistovski sir
v brezkonkurenčni kvaliteti nudi v vsaki količini po Din 31.90 za kilogram — Trgovsko podjetje K. Mahorčič, Zagreb, Petrova ulica 35. 955

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“!

Najdeno je,
kje se dobe najceneje in najboljše pletenine vseh vrst, kot nogavice, žali, jumperji i. t. d. — Vsi izdelki so prvovrstni in cene konkurenčne. — Za vsa naročila se priporoča trdika

A. POGACNIK, LJUBLJANA,
Vojkova Mišiča cesta 21, II. nadstr.

2 lepi sobi za poslovalnico
s centralno kurjavo v palači Pokojninskega zavoda, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, II. nadstr., se oddaja pod zelo ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod: Ljubljana, poštni predal 4.

Cenjenim damam!

Predne nakupne silo za plesne toliče, pogledajte si zalogo pri

A. Sinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.
Prodaja po konkurenčnih cenah!

Provizijskega potnika

sprejme Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo r. z. z o. z. v Ljubljani. Ponudbe naj se naslovijo na to zadrugo, Kongresni trg 2.

Ohenem priporočamo svoja vina gg. gostilničarjem in zasebnikom ter zagotavljamo najkulantnejšo postrežbo. Vinogradniki, ki bi hoteli postati člani zadruge, naj prijavijo svoj naslov pismeno. Delež znaša 25 Din, pristopnina 5 Din.

Št. 2967/24 — ref. VI 1201

Razglas.

Seznami oseb in voz, zavezanih za ljudsko delo (kuluk) pri popravni cest v smislu zakona in pravilnika o kuluku z dne 20. julija 1923 Uradnega lista št. 260/72 so sestavljeni in bodo javno vsakemu na vpogled razložen v mestni posvetovalnici od dne 18. februarja 1924 do vštete dne 2. marca 1924 vsaki dan, izvemši nedeljo, od 8. do 14. ure.

O tem neprestopnem štirinajst dnevnem roku, ki začne dne 18. februarja 1924, ima vsakdo pravico ta seznam vpogledati, zahtevati na podlagi dokazil za svojo osebo njega popraviti oziroma vložiti proti njemu za svojo osebo pritožbo potom mestnega magistrata na ljubljansko oblast. — Pritožba mora biti kolekovana s 25 dinarji in podprta s potrebnimi dokazili.

To se daje javno na znanje in ravnanje.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 8. februarja 1924.

Župan: Dr. Perič I. r